

รูปที่ 1.2 แผนภาพแสดงโลกภารกิจ

ทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่ เป็นแนวทางและวิธีการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริสำหรับเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาการดำเนินชีวิตของคนทุกหมู่เหล่า) ให้เกษตรกรรู้จักวิธีการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่ตนเองมีอยู่ เช่น ที่ดิน น้ำ ต้นไม้ พืชผล ตลอดจนสัตว์เลี้ยงต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจทำให้เกษตรกรมีรายได้พึงพอเพียงได้ เป็นแนวทางและวิธีการที่จะทำให้ชนบทซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศไทยมีความเข้มแข็งเป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศและสังคมไทย

1. หลักการทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่ยึดหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวไว้ในตอนต้น กล่าวคือ

1.1 หลักความพอประมาณ หรือความพอเพียง คือ พอเพียงแก่ตนเองและครอบครัวก่อนเป็นอันดับแรก ทำให้พึงตนเองได้ ไม่เป็นหนี้สิน ไม่ยกไร คุณภาพชีวิตไม่เสื่อมถอย เมื่อพอเพียงแก่ตนเองแล้วก็แบ่งปันแก่ผู้อื่นในระดับประเทศและสังคมต่อไปทั้งนี้การจะทำให้พอเพียงแก่ตนเองได้จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการประกอบอาชีพมีคุณธรรม คือ มีความเพียร ขยัน อดทน และมีความซื่อสัตย์สุจริตเมื่อจะต้องเกี่ยวข้อง

สัมพันธ์กับคนอื่น เช่น การซื้อขาย และเปลี่ยนผลผลิต การรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือชึ้งกัน และกัน เป็นต้น

1.2 หลักความมีเหตุผล คือ เหตุผลการดำรงอยู่ การประกอบอาชีพด้วยการพึงตนเอง อาศัยเงื่อนไขการมีความรู้ ความเข้าใจ การมีคุณธรรม การพึงตนเองนั้น คือ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ตนเองมีอยู่ แรงงานและเทคโนโลยีในขั้นความสามารถของตน พึงคนอื่นเท่าที่จำเป็นเพื่อจะทำให้รู้จักพึงตนเองได้ต่อไป หลักเหตุผลเช่นนี้เป็นเหตุผลที่มีน้ำหนักเชื่อถือได้ว่าจะทำให้ประสบความสำเร็จ

1.3 หลักการมีภูมิคุ้มกัน คือ การอาศัยหลักความพอประมาณ และหลักความมีเหตุผล ทำทุกอย่างบนหลักการของเหตุผลที่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งหลักการตลาด ด้วยการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายพึงตนเองในระดับชุมชน (อาจจะขยายขอบข่ายเป็นระดับประเทศและสังคมได้ต่อไป) ผลิตและบริโภคกันเองก็จะเป็นภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชน ทั้งนี้จะต้องประกอบด้วยเงื่อนไข ความรู้ และคุณธรรมด้วย จึงจะทำให้ภูมิคุ้มกันเข้มแข็งยิ่งขึ้น

2. ลำดับขั้นของทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่ มี 3 ขั้น คือ

2.1 ขั้นการมีความพอเพียงเลี้ยงตนเองได้บนพื้นฐานของความประยัดชจัด การใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ในขั้นนี้เป็นการประกอบอาชีพให้เลี้ยงตนเองได้พอเพียง และจะต้องมีการใช้จ่ายอย่างประยัด ตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นออกไป การประยัดและการตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นเท่ากับเป็นการเพิ่มรายได้ให้ตนเองไปในตัวด้วย

2.2 ขั้นการรวมพลังเป็นกลุ่ม เป็นขั้นการรวมพลังเพื่อทำการผลิต การตลาด การจัดการ รวมทั้งด้านสวัสดิการ การศึกษา การพัฒนาสังคม ฯลฯ เพื่อให้มีความเข้มแข็งขึ้น คือ พึงกันเองและพึงตนเองในระดับกลุ่ม รวมพลังภูมิปัญญาแรงงาน ทุนหรือทรัพยากรเพื่อการผลิต การบริโภคหรือการตลาด การจัดการรวมถึงความเอื้ออาทรช่วยเหลือและการแบ่งปันต่าง ๆ ทำให้มีพลังอำนาจที่จะดำรงอยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาจากภายนอก และถ้ามีความสัมพันธ์กับภายนอกที่จะต้องพึ่งพา ก็ทำให้มีพลังอำนาจในการต่อรอง มีความเป็นธรรมในสังคมเกิดขึ้น

2.3 ขั้นการสร้างเครือข่ายกลุ่มอาชีพและการขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้มีความหลากหลาย ขั้นนี้เป็นขั้นเชื่อมโยงกับขั้นที่ 2 คือ ขั้นการเชื่อมโยงกับภาคชนบท เช่น ภาคธุรกิจ ภาคราชการ และภาคองค์กรพัฒนาเอกชนหรือเอ็นจีโอ (Non-Government Organization: NGO) ในด้านเงินทุน การตลาด การผลิต การจัดการและซื้อขายข้าวสาร เพื่อการขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้มีความหลากหลายมากขึ้น พึ่งพาภัยเงยและพึ่งพาตนเองได้ในระดับที่สูงขึ้น คือ ระดับประเทศและระดับสังคม (เชิงหมายถึง สังคมในประเทศไทย สังคมในภูมิภาค และสังคมในระดับโลก) ต่อไป

3. จุดแข็งจุดอ่อนของทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่มีอนามัยมากกว่าเดิม ไม่ใช่แค่การอ้างอิงจากตัวอย่างเดียว แต่มาจากหลายสาเหตุ

3.1 จุดแข็ง มีประเด็นการพิจารณาในแง่มุมต่าง ๆ กล่าวคือ

3.1.1 ทฤษฎีใหม่มีความสอดคล้องกับปรัชญาพระพุทธศาสนา คือ การรู้จักประมาณตน และความมีเหตุผล การรู้จักประมาณตนนั้น ศาสนาพุทธจะสอนให้รู้ด้วย มีสติ อย่าตั้งอยู่บนความประมาท อย่าทำอะไรเกินกำลังตน เช่น กรณีท่านบุญมีมากทำมาก มีน้อย ทำน้อยได้บุญเท่ากัน คือ ความสุขทางใจ มีน้อยทำมากเกินกำลังตน ทำให้เกิดความกังวล ใจใจเป็นทุกข์ ไม่ได้บุญ สอนให้มักน้อย อย่าโลภ ในส่วนของความมีเหตุผล คือ ให้รู้จักใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหาและใช้ปัญญาในการดำเนินชีวิต การใช้ปัญญาในการดำเนินชีวิต จะทำให้การดำเนินชีวิตมีภูมิคุ้มกัน ชีวิตย่อมจะมีแต่ความสงบสุข พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่มีผู้คนนับถือทั่วโลกและมีอายุยืนนานมากกว่า 2,500 ปี การปฏิบัติตามหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาอยู่มเป็นหลักประกันของการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง

3.1.2 ทฤษฎีใหม่เป็นแนวทางการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของเกษตรกรรมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะเกษตรกรที่เป็นชาวนาที่มีที่ดินเป็นของตนเอง ซึ่งใช้พื้นที่ทำการเกษตรไม่มากนัก ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมตามบริบทของสภาพทางภูมิศาสตร์ซึ่งเป็นดินทุนและเป็นราชเหง้าของสังคมมานานแล้ว ก่อนที่จะรวมกันเป็นอาณาจักรและเป็นประเทศเลียอิก ตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนแล้ว การพัฒนาจากราชฐานหรือราชเหง้าของสังคม จึงจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน เพราะเป็นการพัฒนาตามธรรมชาติที่เป็นบริบทของสังคม ไม่ใช่การพัฒนาที่เป็นการทำลายธรรมชาติหรือการฟื้นธรรมชาติ

3.1.3 การดำเนินการตามหลักการของทฤษฎีใหม่ ยึดถือหลักการพึงตนเองและพึงกันเอง คือ ทำด้วยตนเองและเพื่อตนเองก่อนเป็นเบื้องต้นแล้วจึงขยายขอบเขตเป็นเครือข่ายพึงกันเองและเพื่อกันเองในขอบเขตที่กว้างขึ้นเป็นลำดับ จากครอบครัวเป็นชุมชนและสังคม การพึงตนเอง คือ การที่ตนเองมีความรู้ ความสามารถที่จะทำเองได้ในทุกด้าน มีทุนและมีแรงงานของตนเองไม่ต้องพึ่งคนอื่น การทำทุกอย่างได้เองทำให้ขาดปัญหาและอุปสรรคออกไปได้หลายอย่าง โดยการของความสำเร็จและความรอบรื่น มีสูง พระพุทธศาสนาเองก็สอนให้พึงตนเองเป็นหลัก (อตุตสาหิ อตโน นาโน - ตนเป็นที่พึงแห่งตน) เมื่อพึงตนเองได้แล้วทั้งการผลิตและการบริโภคจึงพึงกันเองในทางการตลาดโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ พึงกันเองในระดับชุมชนและสังคมในระดับที่กว้างขึ้นมากขึ้น เป็นลำดับไป ชีวิตก็จะอุดมสมบูรณ์มากขึ้น

3.1.4 ทฤษฎีใหม่ใช้ต้นทุนที่มีอยู่แล้วและมีต้นทุนต่อ คือ ผู้ที่จะดำเนินการตามหลักการของทฤษฎีใหม่ต้องมีที่ดินเป็นของตนเองอยู่แล้วประมาณ 15 ไร่ จำนวนมากกว่าหรือน้อยกว่าก็ได้โดยมีสัดส่วนการแบ่งพื้นที่ 30 : 30 : 30 : 10 คือ ร้อยละ 30 แรกใช้ชุดแรกเพื่อเก็บน้ำและเลี้ยงปลา ร้อยละ 30 ที่สองใช้ทำนาข้าว ร้อยละ 30 ที่สามใช้ทำสวนผลไม้และสวนเกษตรอื่น ๆ และร้อยละ 10 สุดท้ายใช้เป็นที่อยู่อาศัย ถนนหนทางและปลูกผักสวนครัวรวมถึงอาจเลี้ยงสัตว์ เช่น เป็ด ไก่ หมู ไว้เป็นอาหารด้วยก็ได้ การลงทุนปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ เป็นสิ่งที่เกษตรกรทำอยู่แล้วเพียงแต่มีการจัดการให้ดีขึ้นค่อย ๆ เพิ่มปริมาณก็จะพอกินพอใช้และอยู่ได้ตลอดไปตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การลงทุนลงแรงที่อาจจะมากคือ การซุดสร่านั้นมีส่วนราชการในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องพร้อมให้การสนับสนุนอยู่แล้ว

3.1.5 ทฤษฎีใหม่สร้างความอุดมสมบูรณ์และความสมดุลให้ธรรมชาติ เพราะเป็นเรื่องของการรักษาแหล่งน้ำ การสร้างความอุดมสมบูรณ์ให้กับดินด้วยการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืชสวนต่าง ๆ เป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้กับโลก ถ้าประเทศไทยดำเนินการตามหลักการทฤษฎีใหม่เต็มพื้นที่ ประเทศไทยก็จะอุดมสมบูรณ์ทั้งพื้นที่ดิน ป่าไม้ และแหล่งน้ำ และทั้งโลกที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสม ดำเนินการตามหลักการทฤษฎีใหม่ด้วย ความอุดมสมบูรณ์ดังกล่าวก็จะเกิดขึ้นทั่วโลก

3.1.6 ทฤษฎีใหม่เน้นความร่วมมือและเอื้อเพื่อแผ่นดิน 連結กับนิสัยของคนไทยที่มีมาแต่เดิม ในปัจจุบันเรายังเห็นภาพนั้นอยู่ในชนบททั่วไป เช่น

การลงแขกเกี่ยวข้าว การช่วยกันสร้างบ้าน การช่วยกันในงานบุญต่าง ๆ ความสัมพันธ์อันดีกับ รัฐชีวิตดั้งเดิม ทำให้คนไทยยอมรับปฏิถิ่นตามแนวทางทฤษฎีใหม่ได้ด้วย

3.2 จุดอ่อน ทฤษฎีใหม่มีประเด็นการพิจารณาที่อาจเป็นจุดอ่อน ซึ่งไม่ใช่จุดอ่อน ของทฤษฎีใหม่แต่เป็นจุดอ่อนของสังคมไทยเมื่อนำทฤษฎีใหม่ไปใช้ ก่อร้ายด้วย

3.2.1 ทฤษฎีใหม่ยึดแนวทางปรัชญาเตราหูริกษาเพียง ไม่ได้庸ตามกราและ ทุนนิยม วัฒนธรรม และบริโภcnิยม ซึ่งเป็นกระแสแรงในสังคมโลกและสังคมไทย ในปัจจุบัน ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยเฉพาะตั้งแต่ พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา สังคมไทยเปลี่ยนแปลงการพัฒนาประเทศไปตามแนวทางทุนนิยมมากขึ้นมาเป็นลำดับ ทำให้ คนไทยมีค่านิยมทางวัฒน (วัฒนธรรม) และบริโภcnิยมมากขึ้นด้วยตามกราและสังคม ไทย ทฤษฎีใหม่ที่เน้นแนวทาง พ้ออยู่ พอกิน พอกใช้ จึงไม่ได้รับความสนใจจากคนรุ่นใหม่ที่ ค่านิยมเปลี่ยนเป็นวัฒนธรรมและบริโภcnิยมไปแล้ว คนรุ่นใหม่จึงงงไปทางยิ่งมากยิ่งติดตาม แนวทางของทุนนิยม วัฒนธรรม และบริโภcnิยม

แนวทางทุนนิยม วัฒนธรรม และบริโภcnิยมสอดคล้องกับธรรมชาติ ความ ต้องการของมนุษย์มากกว่าแนวทางที่ถูกจำกัด ทฤษฎีแรงดึงดูด หรือสำคัญด้วยความต้องการ ของมนุษย์ของมาสโลว์เป็นตัวอย่างที่สนับสนุนแนวคิดนี้ กระแสโลก กระแสสังคมไทย และธรรมชาติของมนุษย์ตามแนวทางทฤษฎีแรงดึงดูดของมาสโลว์ จึงเกิดเป็นปัญหาและ อุปสรรคที่สำคัญต่อความสำเร็จของทฤษฎีใหม่

3.2.2 ความพร้อมและการยอมรับของเกษตรกร การดำเนินการตามแนว ทางทฤษฎีใหม่ เกษตรกรต้องมีที่ดินในปริมาณที่เพียงพอ (ประมาณ 5-15 ไร่) แต่เกษตรกร ไทยจำนวนมากมีชื้อจำกัด เพราะมีฐานะยากจนประกอบกับการศึกษาน้อยไม่มีความรู้ความ เช้าใจในแนวทางทฤษฎีใหม่อย่างแท้จริง จึงไม่คิดที่จะดำเนินการตามแนวทางทฤษฎีใหม่ นอกจากนี้ยังมีสภาพการณ์ที่ผู้ที่ดำเนินการอยู่แล้วลูกหลานก็ไม่สืบทอดต่อ เพราะระบบการ ศึกษาทำให้คนรุ่นใหม่หันตั้งอาชีพเกษตรกรรม การดำเนินการไม่ต่อเนื่องไม่ยั่งยืน ในที่สุดก็ ยกเลิกกันไป ลิ่งเหล่านี้ทำให้เกษตรกรไม่สนใจที่จะดำเนินชีวิตตามแนวทางทฤษฎีใหม่

3.2.3 ทฤษฎีใหม่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนที่ เกี่ยวข้องมากพอ ทำให้ไม่เห็นความสำเร็จอย่างจริงจังและมากพอที่จะเป็นกระแสสังคม ให้ประชาชนเกิดแรงบันดาลใจดำเนินการตามแนวทางทฤษฎีใหม่กันอย่างแพร่หลาย